

**פרק ט', סעיפים 77-79 –
הגבלים עסקיים**

**מתוך הצעת חוק לשינוי סדרי
עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה
להשגת יעדי התקציב לשנים 2013
ו-2014), התשע"ג-2013**

75. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁸⁶ (בפרק זה – חוק ביטוח בריאות ממלכתי) – תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי

(1) בסעיף 2, אחרי ההגדרה "חוק הביטוח הלאומי" יבוא:

"חוק הבטחת הכנסה" – חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980⁸⁷;

(2) בסעיף 14 –

(א) בסעיף קטן (א), ההגדרה "עקרת בית" – תימחק;

(ב) בסעיף קטן (ה), בפסקה (4), בסופה יבוא "ו(ו)";

(ג) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ו), מבוטחים שהם בני זוג כהגדרתם בחוק הבטחת הכנסה ושמשתלמת להם גמלה לפי החוק האמור, למעט בני זוג שלשניהם הכנסה, סך דמי ביטוח הבריאות לפי סעיף זה שישולמו בעדם לא יעלה על סכום המינימום; ואולם אם לאחד מבני הזוג הכנסה שבשלה משתלמים בעדו דמי ביטוח בריאות לפי סעיף זה, בסכום העולה על סכום המינימום, יהיה סך דמי ביטוח הבריאות לפי סעיף זה שישולם בעד שני בני הזוג, בשיעור של 5% מההכנסה כאמור; בסעיף קטן זה, "הכנסה" – הכנסה או גמלה לפי סעיפים קטנים (ב) עד (ד), לפי העניין;

(ד) בסעיף קטן (ז), המילים "בעד עקרת בית" – יימחקו.

76. תחילתו של סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחו בסעיף 75(2) לחוק זה, ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), והוא יחול על דמי ביטוח בריאות המשתלמים בעד היום האמור ואילך.

חוק ביטוח בריאות ממלכתי – תחילה ותחולה

77. בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988⁸⁸ (בפרק זה – חוק ההגבלים העסקיים) – תיקון חוק ההגבלים העסקיים

תיקון חוק ההגבלים העסקיים

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, מוצע לקבוע, כי בני זוג כהגדרתם בחוק הבטחת הכנסה, שמשתלמת להם גמלה לפי החוק האמור, כל אחד מהם חייב בתשלום דמי ביטוח בריאות לפי הוראות סעיף זה, ואולם סך דמי ביטוח הבריאות שישולמו שני בני הזוג כאמור לא יעלה על סכום המינימום אשר מוגדר גם הוא בחוק ביטוח בריאות ממלכתי. ואולם אם לאחד מבני הזוג הכנסה שבשלה משתלמים בעדו דמי ביטוח בריאות לפי סעיף זה, בסכום העולה על סכום המינימום, יהיה סך דמי ביטוח הבריאות לפי סעיף זה שישולם בעד שני בני הזוג, בשיעור של 5% מההכנסה כאמור. הכנסה לעניין סעיף זה תוגדר כהכנסה או גמלה לפי סעיפים קטנים (ב) עד (ד), לפי העניין.

סעיפים חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – **77 עד 79** חוק ההגבלים), קובע איסור על הסדרים כובלים, **כללי** דהיינו הסדרים העלולים לפגוע בתחרות, אלא אם כן ניתן להם אישור או פטור ממערך הפיקוח על הגבלים עסקיים. סעיף 3 לחוק ההגבלים מונה שורה של הסדרים שלא ייחשבו הסדרים כובלים לעניין חוק ההגבלים.

סעיפים חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק ביטוח בריאות ממלכתי), פוטר עקרת בית מתשלום דמי ביטוח בריאות. בניגוד לתשלומי מס הכנסה, דמי ביטוח בריאות נגבים מכלל המבוטחים לרבות מאלה שאינם עובדים (מובטלים, סטודנטים, מקבלי קצבאות, וכיו"ב). בנוסף, מבוטחים המקבלים גמלת הבטחת הכנסה משלמים גם הם דמי ביטוח בריאות, המקוזזים מהגמלה.

מהאמור לעיל נוצר מצב שבו קיימת אוכלוסייה נרחבת הזכאית לשירותי בריאות, אך לא חלה עליה חובת תשלום דמי ביטוח בריאות. למצב זה אין הצדקה כלכלית, שכן אין מדובר בפטור המבוסס על מבחני הכנסה או בעיקרון של תשלום פרוגרסיבי אלא בקריטריון של מצב משפחתי.

לפיכך מוצע לחייב עקרת בית בתשלום דמי ביטוח בריאות בהתאם להכנסותיה.

לפי המוצע תחילתו של התיקון האמור יהיה ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014) והוא יחול על דמי ביטוח המשתלמים בעד יום זה ואילך.

⁸⁶ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156; התשע"ב, עמ' 582.

⁸⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

⁸⁸ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התשע"ב, עמ' 382.

(1) בסעיף 1, בהגדרה "השר" במקום "שר התעשייה והמסחר" יבוא "שר הכלכלה";

(2) בסעיף 3, בפסקה (4) –

(א) האמור בה יסומן כפסקת משנה ("א") ובה, אחרי "ושיווק" יבוא "בסיטונות" ובמקום הסיפה החל במילים "אם כל הצדדים" יבוא "להלן – תוצרת חקלאית), ומתקיים לגבי אחד מאלה:

(1) כל הצדדים להסדר הם המגדלים של התוצרת החקלאית שאליה נוגע ההסדר;

(2) הצדדים להסדר הם מגדל אחד או יותר ורוכש תוצרת חקלאית של אותו מגדל או של אותם מגדלים, וכל כבילותיו נוגעות לשיווק בסיטונות של התוצרת החקלאית שאותו מגדל או שאותם מגדלים מכרו לרוכש;

הוראה זו לא תחול על מוצרים שיוצרו מתוצרת חקלאית כאמור; השר, בהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי בצו להוסיף סוגים של תוצרת חקלאית או לגרוע מהם;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע, כי הסעיף יחול רק על תוצרת חקלאית שייצר המגדל שהוא צד להסדר ולא על תוצרת חקלאית שאינה מייצור עצמי. באופן זה, מגדל יוכל לערוך הסדרים אופקיים עם מגדלים אחרים וכן הסדרים אנכיים, רק בהתייחס לתוצרת החקלאית שהוא גידל. במקרה שבו המגדל הוא גם משווק בסיטונות של תוצרת חקלאית של מגדלים אחרים, הוא לא יוכל לעשות הסדר כובל עם משווק אחר בנוגע לתוצרת זו.

כמו כן מוצע להוסיף הגדרה למונח "מגדל", אשר תכלול את הגורמים האלה: (א) מי ש-25% לפחות מפעילותו העסקית היא גידול תוצרת חקלאית, כך שגם גוף העוסק בפעילויות עסקיות נוספות, אך גידול מהווה חלק מהותי מכלל פעילותו, ייכלל בפטור הסטטוטורי; (ב) מי שסכום הכנסותיו השנתיות מגידול תוצרת חקלאית עולה על הסכום המזערי שקבע השר בהתייעצות עם שר האוצר ועם שר החקלאות ופיתוח הכפר, כך שמי שהכנסותיו מגידול תוצרת חקלאית הן משמעותיות מאוד, ייחשב כמגדל בלי שיהיה צורך לבחון את היחס בין פעילותו כמגדל לפעילותו האחרת; (ג) מי שעוסק בגידול תוצרת חקלאית והכנסותיו השנתיות משווק סייטונאי של תוצרת חקלאית קטנות מעשרה מיליון שקלים חדשים. זאת כדי לכלול תחת הפטור הסטטוטורי גם מגדלים אשר אינם נכללים בהגדרות לעיל ובלבד שהיקף פעילותם בשיווק סייטונאי של תוצרת חקלאית הוא מצומצם דיו, באופן שאינו מעורר חשש לחריגה מההצדקות הקבועות למתן הפטור; (ד) מי שהוא בבעלות מלאה של מגדל (כהגדרתו לעיל).

כמו כן מוצע לקבוע כי השר יקבע, בהתייעצות עם שר האוצר, שר החקלאות והממונה, את דרך החישוב של הכנסות מגידול תוצרת חקלאית ומשיווק סייטונאי של תוצרת חקלאית לצורך ההגדרה "מגדל".

הפטור הסטטוטורי הקבוע בסעיף 3(4) לחוק ההגבלים הוא רחב מדי, באשר הוא חל, שלא לצורך, גם על הסדרים כובלים לשיווק תוצרת חקלאית, בין מי שהם אינם מגדלי התוצרת אלא משווקים בסיטונות.

מצב זה הוא בלתי מידתי והוא פוגע שלא לצורך בתחרות ובציבור צרכני התוצרת החקלאית ואף בציבור המגדלים. ההצדקות העקרוניות לפטור הסטטוטורי ביחס לגידול תוצרת חקלאית ולהגנה על פעילות החקלאים אינן קמות ביחס לפעילות השיווק לבדה, באמצעות גופים עסקיים לחלוטין, שאינם חקלאים.

לפיכך מוצע לצמצם את הפטור הקיים כיום בסעיף 3(4) לחוק ההגבלים, ולקבוע כי יחול רק על הסדר שכל כבילותיו נוגעות לגידול ושיווק בסיטונות של תוצרת חקלאית שכל הצדדים לו הם המגדלים של התוצרת החקלאית שאליה נוגע ההסדר או שהם מגדל אחד או יותר ורוכש תוצרת חקלאית של אותו מגדל או של אותם מגדלים.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 3(4) לחוק ההגבלים באופן שיחול רק על הסדר שלפיו כל אחד מהצדדים לו הוא מגדל (כהגדרתו המוצעת) של התוצרת החקלאית שאליה נוגע ההסדר, וכן על הסדר אנכי (הסדר ספק-לקוח) שהצדדים לו הם מגדל אחד או יותר ורוכש של תוצרתו, וכל כבילותיו נוגעות לשיווק בסיטונות של התוצרת החקלאית של אותו מגדל או מגדלים.

בהתאם, משווקים סייטונאים שאינם מגדלים לא יוכלו להיות צד להסדר אופקי (כגון הסדר אופקי בין משווקים בסיטונות שעניינו קניית תוצרת חקלאית ממגדלים או מכירתה לקמעונאים). הסדרים אנכיים שכל כבילותיהם נוגעות לשיווק בסיטונות של התוצרת החקלאית שהצדדים להם הם מגדל ורוכש תוצרתו לשם שיווק סייטונאי ימשיכו להיכלל בפטור הסטטוטורי, ואילו הסדרים אנכיים אחרים יצאו מגדר הפטור.

(ב) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:

"(ב) בסעיף זה, "מגדל" – כל אחד מאלה –

(1) מי ש-25% לפחות מפעילותו העסקית הם גידול תוצרת חקלאית;

(2) מי שסכום הכנסותיו השנתיות מגידול תוצרת חקלאית עולה על הסכום המזערי שקבע השר בהתייעצות עם שר האוצר ועם שר החקלאות ופיתוח הכפר;

(3) מי שעוסק בגידול תוצרת חקלאית והכנסותיו השנתיות משיווק סיטונאי של תוצרת חקלאית קטנות מעשרה מיליון שקלים חדשים;

(4) מי שבבעלות מלאה של מגדל כאמור בפסקאות משנה (1) עד (3).

(ג) השר יקבע, בהתייעצות עם שר האוצר, שר החקלאות ופיתוח הכפר והממונה, את דרך החישוב של הכנסות מגידול תוצרת חקלאית ומשיווק סיטונאי של תוצרת חקלאית לעניין ההגדרה "מגדל" שבפסקת משנה (ב).

78. תקנות ראשונות לפי סעיף 3(4) לחוק ההגבלים העסקיים בנוסחו בסעיף 77(2) לחוק זה יותקנו בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

79. תחילתו של סעיף 3(4) לחוק ההגבלים העסקיים, בנוסחו בסעיף 77(2) לחוק זה, שישה חודשים מיום פרסומו של תקנות כאמור בסעיף 78 לחוק זה.

80. בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953⁸⁹ (בפרק זה – חוק חינוך ממלכתי), סעיף 11א – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

בשל השוואת תנאי התקצוב של מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים למוסדות חינוך ממלכתיים רשמיים נוצר תמריץ שלילי למעבר של מוסדות אלה אל החינוך הממלכתי-רשמי.

במטרה לחזק את החינוך הממלכתי-רשמי וכצעד משלים למדיניות שאותה מוביל משרד החינוך בשנים האחרונות לחיזוק החינוך הרשמי, מוצע לבטל סעיף זה ולהשיב את המצב לקדמותו, לפני התיקון.

נוסחו של סעיף 11א לחוק חינוך ממלכתי, אשר מוצע כאמור לבטל הוא:

"השתתפות רשות מקומית בתקציבי מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים

11א. (א) קבע השר, לפי סעיף 11, סדרים ותנאים להשתתפות המדינה בתקציבי שעות הלימוד של מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים, בשיעור יחסי להשתתפות המדינה בתקציביהם של מוסדות חינוך רשמיים דומים (בסעיף זה – ההסדר הקובע), תשתתף רשות חינוך מקומית בתקציבי מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים הפועלים בתחומה בשיעור יחסי להשתתפותה בתקציביהם

סעיפים מוצע לקבוע כי בתוך שישה חודשים מיום 78 ו-79 פרסום חוק זה יקבע שר הכלכלה בתנאים הקבועים בסעיף, את דרך חישוב ההכנסות מגידול תוצרת חקלאית ומשיווק סיטונאי של תוצרת חקלאית וכן את הרף הכספי להגדרת מגדל כאמור לעיל.

כמו כן, כדי לאפשר תקופת התארגנות ביחס להסדרים קיימים ולאפשר, במקרים המתאימים, את הפעולות הנחוצות להתאמתם לדרישות פרק ב' לחוק ההגבלים, מוצע לקבוע כי תחילתו של תיקון זה שישה חודשים מיום שפרסם שר הכלכלה את הצו כאמור.

סעיף 80 סעיף 11א לחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953 (בפרק זה – חוק חינוך ממלכתי), אשר נוסף

לחוק חינוך ממלכתי בחוק חינוך ממלכתי (תיקון מס' 7), התשס"ז-2007 (להלן – התיקון), קובע, כי השיעורים שקבע שר החינוך, לפי סעיף 11 לחוק האמור, לעניין השתתפות המדינה בתקציבי שעות הלימוד של מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים, יחולו גם על הרשויות המקומיות ביחס להשתתפותן בתקציבי מוסדות החינוך האמורים הפועלים בתחומן.

⁸⁹ ס"ח התשי"ג, עמ' 137; התשע"ב, עמ' 85.